

'Evoluciona'

DAVID BUENO

Qui més qui menys tothom ha tingut interès alguna vegada a saber què feien i com vivien els seus pares i avis, un interès que la ciència reflecteix en l'estudi dels avantpassats evolutius de la nostra espècie. Darrerament n'hem tingut un parell de bons exemples. A mitjans de març es va fer públic l'anàlisi d'unes restes humanes de 40.000 anys d'antiguitat, trobades a Sibèria, que podrien correspondre a una nova espècie d'hominid. I a principis d'abril es va donar a conèixer un fòssil d'una nova espècie d'australopitèc, trobat a Sud-àfrica, la morfologia del qual presenta una informàtica combinació de caràcters primitius i moderns que pot resultar clau per entendre l'origen del nostre gènere, l'*Homo*, i per extensió de la nostra espècie.

Però l'evolució no es restringeix pas a la nostra espècie. És apassionant saber que, evolutivament, tots els organismes de la Terra tenim un origen comú que es remunta a 3.400 milions d'anys enrere, i que en el decurs de tot aquest temps els mecanismes constants i sovint silenciosos de l'evolució, que es basen en processos de canvi i selecció, han anat afaiçonant progressivament tots els llinatges, tant els actuals

com els ja extingits. Tanmateix, d'entre tots els éssers vius, només nosaltres, que ens autoanomenem *Homo sapiens*, tenim consciència d'aquest procés evolutiu, els coneixements sobre el qual hem anat ampliant de manera exponencial aquests darrers anys. Una consciència i uns coneixements que, al seu torn, sorgeixen i resideixen en un òrgan molt especial, el cervell, fruit també d'aquest llarg procés evolutiu.

Es coneixen tantes coses i n'hi ha tantes encara per conèixer que, de tant en tant, cal que fem una recopilació assequible i comprensible. Aquesta és la fita que s'ha marcat Rafael Dalmau Editor, que en col·laboració amb l'Institut Català de Paleocologia Humana i Evolució Social acaba de treure al mercat una nova col·lecció amb el suggestiu nom d'*Evoluciona*. El seu objectiu, que els primers tres llibres publicats testimonien plenament, és donar a conèixer, mitjançant obres breus (entre 60 i 90 pàgines), extraor-

Il·lustració:
Guillem Cifré

dinàriament assequibles pel que fa al seu nivell però alhora absolutament rigoroses des del punt de vista científic, i molt acurades de presentació, les investigacions i les hipòtesis més rellevants i innovadores en el terreny de la recerca sobre l'evolució, tant humana com en els seus aspectes més generals, de la mà d'experts en cada tema i sota la direcció de dos reconeguts paleontòlegs i antropòlegs catalans, Eudald Carbonell i Jordi Agustí.

El tres primers llibres, que acaben de sortir simultàniament per inaugurar *Evoluciona*, són un bon exemple de la filosofia d'aquesta col·lecció. *L'evolució de Darwin*, de Jordi Agustí, ens aproxima a la teoria de l'evolució; *D'on venim?, l'origen de l'Homo sapiens*, de Marina Lozano i Xosé Pedro Rodríguez, ens presenta les diverses baules conegudes de l'evolució humana, i *L'evolució del cervell*, d'Enric Buffill i Soler, ens explica com l'evolució humana ha afectat l'estructura del cervell, i viceversa.

Una iniciativa editorial que cal celebrar, atès que sens dubte representarà una contribució important a la cultura científica del país que farà evolucionar la nostra forma de veure i entendre el món. *